

σιφλός

Σάββατο, 17 Μαρτίου 2012

4:16 μμ

σιφλός

Επιθ. , ή, όν ανάπηρος, «σακάτης», ακρωτηριασμένος || χωλός, «κουτσός» || επίτων όφθαλμών, ό βεβλαμμένος τούς όφθαλμούς, μύωψ [σιφιλός Σιφλός και σίφλος (χλευασμός)]

σιφλώω, μελλ. -ώσω> (**σιφλώνω** ακρωτηριάζω, «σακατεύω», κολοβώνω || έμβάλλω τινά εις δυοτυχίαν,τόν ταράσσω*, τόν άφανίζω, τόν καταστρέφω.

Σιφνεύς

σίφνεύς, -έως, ό (σιφνός, σιφλός, ή σίφνος ό άσπάλαξ,κν σφαλάγγι ή σπαλάγγι «τυφλοπόντικας» (δια τήν τυφλότητα του) [σιφνευς :σίφωv, διότι άνορούσει στοά. σιφνός, ή, όv=σιφλός .

Το αρχαίο **σιφνιάζω** σήμαινε βάζω κωλοδάκτυλο.

Ο Μάριος Βερέττας στα "Τα Βρομόλογα των Αρχαίων Ελλήνων" σελ. 47, αποδίδει τον όρο στους Σιφνίους που είχαν δήθεν αυτή την συνήθεια. Λεει επι λέξει:

ΣΙΦΝΙΑΖΩ χώνω ηδονικά το δάκτυλο στον πρωκτό [σιφνιάζω = από το όνομα Σίφνος (υποτίθεται πως οι Σίφνιοι κατά την αρχαιότητα καλλιεργούσαν αυτή την συνήθεια!)]

Ο συλλογέας επηρεάστηκε από τα εις -ιζω ή -άζω που παράγονται από τοπωνύμια (Λακωνίζω, Μεγαρίζω , Λεσβιάζω) και από το οικείο λήμμα του λεξικού Σουΐδα.

Προς αποκατάστασιν τη αληθείας και της τιμής των αγαπητών Σιφνίων :

Σιφνεύς, σίφνος, ή σιφλός είναι ο ασπάλαξ, ο τυφλοπόντικας. Τρωκτικό που σκάβει υπογειες στοές και τρώει ρίζες. Η πλούσια σε μεταλλεία Σίφνος πήρε αυτή το όνομα απο τον σίφνο (ασπάλακα, ή σφαλάγγι) λόγω των πολλών στοών των μεταλλείων που διέθετε.

Η επισημη ονομασια είναι **Δακτυλική εξέταση**, διερεύνηση του ορθού ή του κόλπου η οποία γίνεται με την εισαγωγή του δακτύλου για διαγνωστικούς σκοπούς.

Σήμερα χρησιμοποιούμε το ρήμα **συφιλιάζομαι** που σημαίνει θυμώνω, εξοργίζομαι, ταράσσομαι, θυμώνω πολύ.^{216.465}

Δεν αναφέρεται πουθενά ο θυμός ως παρενέργεια της σύφιλης. Το σιφλώνομαι ερμηνεύθηκε "παθαίνω σύφιλη".

Η σύφιλη

Η ετυμολογία της σύφιλης είναι αρκετά σκοτεινή : Η λέξη πρωτοεμφανίστηκε στα 1718, σύγχρονη Λατινική, αρχικά από τον τίτλο ενός ποιήματος "Syphilis , sive Morbus gallicus", Ιταλικά malafranza = μαλαφράντζα. « Η σύφιλη, ή η γαλλική ασθένεια», του 1530, από το γιατρό Girolamo Fracastoro από τη Βερόνα (1483-1553). Το ποίημα αφηγείται την ιστορία του βοσκού Syphilus , που υποτίθεται ότι είναι ο πρώτος που υποφέρει από την ασθένεια*. Ο Fracastoro χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τη λέξη ως γενικό όρο για την ασθένεια το 1546 στην πραγματεία "De Contagione" Γιατί επέλεξε το όνομα είναι άγνωστο! Μπορεί να δημιουργησε μια νέο-Λατινική λεξη από το αρχαιο Ελληνικό συς+φιλος ητοι "χοίρο-εραστής"* αν και υπήρχε επίσης ένας Sipyilus, ένας γιος της Νιόβης, στον Οβίδιο.

*) Η νσος ηρθε από την Αμερικη με τους Ναυτες του Κολομβου.

) Δεν είναι παράξενο για ένα Ιταλο να επιλεξει το γουρούνι για μια αφροδισια νόσο: μέχρι σήμερα **porcheria σημαίνει γουρουνιά, συμπεριφορά γουρουνιού (κατά το γαιδούρι, γαϊδουριά) που ρέπει προς την συνουσία, έχει οργασμό επί 30 λεπτά και χρησιμοποιείται ευρύτατα στο Ιταλικό υβρεολόγιο. (πβλ. Porca Madona, Porca miseria, Porco Dio, Porca Vacca). Sporco = ανέντιμος, βρώμικος, λερωμένος, βρωμάρης, ασελγής , μολυσμένος. Βλ. Αλ. Παπαδιαμάντη "Βαρδιάνος στα σπόρκα" δηλ. φύλακας στα πλοία που είναι μολυσμενα (με λοιμώδη νοσήματα). Στο επανησιακό ιδίωμα σπορκόκρω = κηλιδώνω (πχ. Να μου σπορκόρει το ονόρε μου δηλ. Να κηλιδώσει την υποληψή μου Δ. Βυζάντιος Βαβυλωνία.

Αναφορές

μαλαφράντζα (*Mala Franza*,
malattia francese or syphilis – the ‘French disease’),

Patricia Ann Clark - A Cretan Healer's Handbook in the Byzantine Tradition

Τον πυρετό στους Τροπικούς, του Ρίο τη **μαλαφράντζα**
την πυρκαγιά που ανάψαμε μια νύχτα στο Μανάο
Τη μαχαιριά που μου 'δωσε ο Μαγιάρος στην Κωστάντζα
και "Σε πονάει με τη νοτιά;" Όχι από αλλού πονάω.

Νίκος Καββαδίας - Πικρία

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Νικ. Πολίτη #355

Το σπαλάγγι

(Βιζύη Θράκης)

Το σπαλάγγι ήταν νεκροθάφτης, και μια φορά σε μια μεγάλη αρρώστια πού πέθαναν πολλοί έθαψε έναν μισοζώντανο. Και ο Θεός τον καταράστηκε νά τυφλωθεί γιατί δέν έπρόσεξε, και όλο νά σκάφτει το μνήμα του. Και έγινε σπαλάγγι.

Σιφνιάζω

Ενεργώ ως Σιρφνιος appears in a fragment of Aristophanes βατραχοι , and is explained in the Suda alongside "to Lesbianize" as a reference to transgression.

Σιφνευς =ο ασπάλαξ